

Sprawozdanie z uczestnictwa w Zgromadzeniu Generalnym Europejskiego Stowarzyszenia Młodych Lekarzy (European Junior Doctors Association) 12-13 listopada 2021 r., Bruksela

W dniach 12-13 listopada 2021 r. w Brukseli odbyło się Zgromadzenie Generalne Europejskiego Stowarzyszenia Młodych Lekarzy. Dwie delegacje – polska oraz belgijska brały udział w wydarzeniu w charakterze obserwatora. Naczelną Izbę Lekarską reprezentował na posiedzeniu kol. Michał Matuszewski – członek Naczelnej Rady Lekarskiej oraz członek Rady Ośrodka Współpracy Zagranicznej NRL.

Pierwszego dnia Zgromadzenia zostały przedstawione sprawozdania roczne członków zarządu oraz komisji stałych Stowarzyszenia.

Podczas sprawozdania skarbnika Stowarzyszenia wywiązała się ciekawa dyskusja na temat zasad obliczania liczby młodych lekarzy, która znacznie różni się w poszczególnych państwach np. Niemcy podają liczbę 40000 młodych lekarzy, podczas gdy Węgry podają ich jedynie 346. Dyskusja skoncentrowała się na definicji młodego lekarza, która wielu krajach znacznie się różni. Delegacja norweska przedstawiła hipotezę o celowości zaniżania przedstawianej liczby młodych lekarzy celem zniżenia opłaty członkowskiej.

Zasady obliczania składki członkowskiej przedstawione są poniżej. Suma składek członkowskich w 2022 roku przewidywana jest na 86 095,14 Euro.

	Liczba młodych lekarzy	Opłata
A	1 JD to 500 JD	269,28 €
B	501 JD to 1 000 JD	538,56 €
C	1 001 JD to 5 000 JD	625,26 €
D	5 001 to 10 000	523,26 €
E	10 001 to 15 000	343,74 €
F	15 001 to	269,28 €

*Junior Doctors

Poniżej zestawienie liczby młodych lekarzy zgłaszanej przez delegacje oraz suma składki członkowskiej, która w 2021 była obniżona o 50%.

	Liczba młodych lekarzy w 2021	Składka członkowska
Croatia	2 997	894,54 €
Czech Republic	2 901	894,54 €
Denmark	14 413	3 821,94 €
Estonia	945	581,91 €
Finland	11 712	1 519,80 €
France	1 237	581,91 €
Germany	40 000	7 053,30 €
Greece	56	134,64 €
Hungary	346	134,64 €
Ireland	1 900	581,91 €
Italy	3 600	1 207,17 €
Latvia	300	134,64 €
Lithuania	288	134,64 €
Malta	384	134,64 €
Netherlands	3 858	2 043,06 €

Norway	11 053	3 171,69 €
Portugal	6 750	2 043,06 €
Slovenia	1 777	1 207,17 €
Spain	13 070	3 515,43 €
Sweden	12 920	3 515,43 €
Turkey (A)	3 850	1 207,17 €
United Kingdom	50031	8 534,34 €

Następnie zaakceptowano dokument dotyczący wpływu pandemii Covid-19 na pracę młodych lekarzy. European Junior Doctors Association wydało rekomendacje:

- Wszyscy młodzi lekarze powinni być w stanie zrekompensować braki i przerwy w szkoleniu specjalizacyjnym, które wynikły z powodu pandemii, nie mogą być karani z powodu niedopełnienia obowiązków kształcenia
- Interesariusze zaangażowani w ustalanie wymagań dotyczących szkolenia powinni uznać wiedzę i umiejętności zdobyte przez młodych lekarzy podczas pandemii i podjąć działania w celu wykorzystania ich w obszarze opieki nad pacjentami z COVID-19
- Podkreślono istotność przestrzegania europejskiej dyrektywy czasu pracy oraz odpowiedniej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym
- Bezpieczeństwo wszystkich pracowników ochrony zdrowia powinno być priorytetem. Można je uzyskać poprzez terminowe dostawy wysokiej jakości środków ochrony osobistej (PPE) do szpitali. Co więcej, zarządzający szpitalami i klinikami powinni mieć na uwadze zapewnienie odpoczynku oraz wsparcia psychicznego dla pracowników ochrony zdrowia, aby zapobiec wypaleniu i zwiększyć odporność psychiczną młodych lekarzy.

Następnie przedstawiono raporty ze spotkań sekcji geriatry i gastroenterologii UEMS, w których uczestniczyli delegaci Stowarzyszenia.

Zostali również wybrani przedstawiciele młodych lekarzy do sekcji UEMS wśród specjalizacji, w których były wakaty m. in. : anestezjologia i intensywne terapia, geriatry, neurologia, dermatologia, chirurgia dziecięca.

Przedstawiono wyniki ankiet przeprowadzonych wśród młodych lekarzy krajów członkowskich Stowarzyszenia dotyczących dostępności środków ochrony osobistej:

W kwietniu 2020 – 87 % ankietowanych przekazało, że dostępność była zła lub niewystarczająca, w czerwcu 2021 – 73 % ankietowanych przekazało, że środki zostały w odpowiednim stopniu zapewnione.

Przekazano również wnioski z ankiety na temat zasad postępowania w stosunku do personelu medycznego po kontakcie z COVID-19 w aspekcie powrotu do pracy:

- 4 państwa stosują izolację na 14 dni,
- 4 państwa stosują 2 negatywne testy PCR i powrót do pracy,
- 3 państwa stosują 7 dni izolacji,
- 1 państwo stosuje powrót do pracy, gdy medyk jest przez 48 h bez objawów.

Poruszono także temat projektu European Vaccine Solidarity, w którym planowane jest przekazanie do końca 2021 roku 100 milionów dawek szczepionek przeciw COVID-19 państwom Afryki.

Następnie odbyły się prezentacje kandydatów do zarządu Stowarzyszenia na lata 2022/2023.

Prezydentem EJD ponownie został Mathias Körner z Niemiec, jego zastępcą Antanas Montvila z Litwy, skarbnikiem Francisco Ribeiro Mourao z Portugalii.

Drugiego dnia Zgromadzenia przedstawione zostały roczne raporty krajowe:

Łotwa

Wynagrodzenie młodych lekarzy na rezydenturze niefinansowanej przez państwo.

Członkowie Łotewskiego Stowarzyszenia Młodych Lekarzy (LJDA) brali udział w dyskusjach na temat wynagrodzenia rezydentury niefinansowanej przez państwo. Do tej pory około 200 młodych lekarzy nie otrzymuje od państwa wynagrodzenia z tytułu pracy w pełnym wymiarze godzin. W budżecie rządowym na

2022 rok wszyscy młodzi lekarze na rezydenturach niefinansowanych przez państwo otrzymają wynagrodzenie za pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, które jest równoważne modelowi płacy za rezydenturę finansowaną przez państwo.

Dodatkowo zaplanowana jest większa liczba rezydentur finansowanych przez państwo.

Zmiany prawne w przepisach dotyczących kształcenia podyplomowego na Łotwie.

1. Rewizja systemu motywacji młodych lekarzy do podejmowania pracy poza stolicą Państwa
2. Rozwój systemu rezydentur w niepełnym wymiarze godzin dla określonych grup rezydentów
3. Ujednoczenie wynagrodzenia rezydentów oraz lekarzy opiekunów odpowiedzialnych za kształcenie rezydentów

Niemcy

Ankieta dotycząca kształcenia podyplomowego

Marburger Bund przeprowadził ankietę online wśród lekarzy dotyczącą kształcenia: prawie dwie trzecie młodych lekarzy jest niezadowolonych lub niezbyt zadowolonych z obecnego kształcenia podyplomowego.

Negocjacje zbiorowe

Marburger Bund jest obecnie zaangażowany w negocjacje płac dla około 55 000 lekarzy w szpitalach miejskich.

Seminaria

Marburger Bund prowadził seminaria dla lekarzy, którzy ukończyli studia za granicą oraz chcą pracować w Niemczech, a także dla lekarzy – absolwentów studiów w Niemczech, którzy chcą praktykować za granicą.

Litwa

Obowiązkowa praca na terenach pozamiejskich dla lekarzy, którzy odbywają rezydenturę finansowaną przez rząd.

Postowie rozpoczęli dyskusję na temat obowiązkowej 3-5 letniej pracy dla wszystkich młodych lekarzy, którzy odbywają szkolenie finansowane przez rząd. To już drugi raz, kiedy decydenci wygłaszają podobne propozycje, a LJDA ponownie zdecydowanie sprzeciwia się wszelkim pomysłom, które ograniczają wolność lekarzy. Reprezentanci młodych lekarzy wierzą, że jedynie lepsze inwestowanie w warunki pracy i wynagrodzenia lekarzy to sposób, aby zmotywować młodych lekarzy do pozostania w kraju i pracy na terenach pozamiejskich. Obecnie większość rezydentów pracuje w dwóch głównych szpitalach uniwersyteckich, którym często brakuje dobrych warunków kształcenia, ponieważ jest tam zwykle zbyt wielu rezydentów.

Zapobieganie mobbingowi i inicjatywy mające na celu poprawę stanu zdrowia lekarzy

Obecnie zdrowie psychiczne jest jednym z najważniejszych tematów dla LJDA. Organizacja jest zaangażowana w pracę grupy roboczej przy Ministerstwie Zdrowia, która ma przygotować krajową strategię rozwiązywania problemów dotyczących zdrowia psychicznego lekarzy.

Szwecja

Liczba rezydentur wzrosła z 1534 do 1660 miejsc do końca 2022 roku i szacunkowo 1725 do 2024 roku. To nadal zbyt mało, ponieważ liczba lekarzy ubiegających się o nostryfikację dyplomu z innego kraju członkowskiego UE/EAA wynosi około 700 rocznie.

Szwedzkie Stowarzyszenie Młodych Lekarzy obchodzi w tym roku 100 lat.

Holandia

COVID-19 w okresie letnim

W lipcu 2021 r. nastąpił wzrost zachorowań pacjentów na COVID-19, potem liczba zachorowań spadła. Pod koniec lata większość obostrzeń rządowych została anulowana. Ponownie otwarto restauracje, zniesiono zasadę dystansu społecznego 1,5 metra, a maski ochronne były wymagane tylko w transporcie publicznym. Można było organizować imprezy, chodzić do kin, teatrów i muzeów oraz podróżować. Aby wziąć udział w imprezach lub przebywać w restauracjach wymagane jest przedstawienie negatywnego wyniku testu na COVID lub okazanie karty szczepień (2 szczepienia Moderna/Pfizer/AstaZeneca itp. lub 1 szczepienie Janssen). Na razie 83,5% Holendrów w wieku 18 lat i starszych zostało w pełni zaszczepionych przeciwko COVID-19.

Finlandia

Szkolenie podyplomowe

Podobnie jak w latach ubiegłych, w październiku 2021 r. rozesłano ankietę dotyczącą jakości kształcenia do wszystkich młodych lekarzy. Ogólnie najlepsze wyniki uzyskują szpitale centralne, a następnie lokalne ośrodki zdrowia. Kliniki uniwersyteckie uzyskały zdecydowanie najgorsze wyniki. Szczególnie Klinika Uniwersytecka w Helsinkach - ponownie - była rozczarowaniem. Ogólnie rzecz biorąc, im dalej od regionu stołecznego, tym lepsze wydaje się wykształcenie.

Wyniki dotyczące stanu zdrowia psychicznego młodych lekarzy

Ponad połowa młodych lekarzy przynajmniej raz w miesiącu czuje się całkowicie wypalona. Liczba przypadków wypalenia wzrasta z roku na rok. Jeśli chodzi o szkolenie podyplomowe w czasie pandemii, w Finlandii nie było żadnych poważnych komplikacji – poza kilkoma przełożonymi egzaminami specjalistycznymi.

Brak lekarzy specjalistów

Finlandia powoli pogrąży się w kryzysie braku lekarzy specjalistów. Coraz więcej specjalistów z pokolenia wyżu demograficznego przechodzi na emeryturę – szacunkowo około 30% wszystkich specjalistów pracujących w Finlandii w ciągu najbliższych 5 lat. Jednocześnie w wielu dziedzinach spada liczba nowych lekarzy specjalistów.

Wielka Brytania

Krajowa ankieta dotycząca szkoleniowa podyplomowego

Wyniki ogólnokrajowego badania przeprowadzonego przez GMC zostały opublikowane w lipcu i wykazały, że 1 na 3 stażystów czuło się wypalonych zawodowo w wysokim lub bardzo wysokim stopniu. Inne niepokojące odkrycia dotyczyły tego, że co dziesiąty młody lekarz był zaniepokojony postępami w szkoleniu, a także specjalizacji „chirurgicznych” – w których rezydenci potrzebują doświadczenia w określonych procedurach - 43% odpowiedziało, że nie wykonali oczekiwanej liczby procedur.

Strategia płacowa

Od 2008/2009 młodzi lekarze w Anglii odnotowali spadek realnych wynagrodzeń o 23%. Członkowie Junior Doctors BMA wezwali na początku tego roku do kampanii na rzecz 15% podwyżki, aby rozpocząć walkę z utrzymującą się obniżką płac oraz uznania ich wkładu podczas pandemii. W lipcu rząd Wielkiej Brytanii ogłosił, że personel NHS otrzyma 3% podwyżki. Niestety nie obejmowała ona młodych lekarzy, którzy zamiast tego otrzymali 2% podwyżki w ramach wieloletniej umowy uzgodnionej przed pandemią. Ankieta przeprowadzona przez związek i organizację zawodową wśród ponad 6000 młodych lekarzy BMA wykazała, że prawie wszyscy respondenci (96,6%) stwierdzili, że podwyżka była albo całkowicie nie do zaakceptowania (63,8%) albo nieodpowiednia (32,8%). 93,5% stwierdziło, że ich morale spadły w wyniku wykluczenia z 3% podwyżki. 90,7% uważa, że rząd nie ceni ich pracy.

Węgry

COVID-19 i lekarze rezydenci

Od początku pandemii młodzi lekarze byli podstawą opieki zdrowotnej związanej z COVID, prawie każdy rezydent był zaangażowany i powołany do oddziału COVID i/lub ośrodka szczepień. Negocjowano w celu określenia formy i warunków delegowania lekarzy rezydentów do oddziału COVID z dala od pierwotnego miejsca pracy. Konsultacje te nie zakończyły się pełnym sukcesem, ponieważ nadal nie ma prawnych regulacji w tej sprawie, ale lekarze, którzy zostali skierowani do pracy w ośrodku COVID, otrzymali przynajmniej dodatkowe wynagrodzenie.

Ustawa o statusie zatrudnienia pracowników ochrony zdrowia

Trwają dyskusje o nowej ustawie regulującej wynagrodzenia i warunki pracy pracowników ochrony zdrowia, w której pojawiło się kilka wciąż nierozwiązanych kwestii. Jednym z nich jest kwestia wynagrodzeń za dyżur. Prawo spowodowało rozbieżność w wynagrodzeniach, w wyniku czego wynagrodzenie za dyżur było niższe niż za normalny dzień pracy.

Grecja

Brak anestezjologów w całym kraju - rządowy plan zwiększenia zainteresowania specjalizacją

W ciągu ostatniego roku zauważono alarmujący brak specjalistów w dziedzinie anestezjologii. Rząd wprowadził nadzwyczajne środki, takie jak świadczenia i premie oferowane wyłącznie anestezjologom, w celu zwiększenia zainteresowania specjalizacją.

Portugalia

Spotkania z lekarzami rezydentami

Spotkania z przedstawicielami lekarzy rezydentów i instytucjami zajmującymi się kształceniem podyplomowym odbyły się w celu omówienia najnowszych problemów wynikających z braku kadr. Praca w godzinach nadliczbowych i brak nadzoru był jednym z najczęściej poruszanych tematów.

Czechy

Od dwóch lat najbardziej fundamentalnym tematem w dziedzinie kształcenia podyplomowego jest kwestia uznawania pracy na oddziałach covidowych. Większość szpitali musiała znacząco zmienić profil swojej działalności, zwłaszcza w zakresie planowanych hospitalizacji, co zakłóciło kształcenie młodych lekarzy.

Oświadczenie specjalistów ambulatoryjnych

Przedstawiciele lekarzy ambulatoryjnych wydali jesienią oświadczenie, w którym sprzeciwiają się powszechnemu wzrostowi wynagrodzenia w opiece zdrowotnej. Użyli jednego z argumentów, że lekarze odmawiają wtedy pracy w szpitalu i generalnie chcą spędzać mniej czasu w pracy, ponieważ mają już wystarczająco dużo pieniędzy. Zostało to uznane przez przedstawicieli lekarzy szpitalnych, zwłaszcza młodych, za wielką zdradę i niepotrzebny konflikt lekarzy ambulatoryjnych i szpitalnych.

Słowenia

Działania w mediach społecznościowych

We współpracy z artystami stworzono serię filmów, które szerzą świadomość na temat pandemii, uzasadniają szczepienie i przestrzeganie obostrzeń. Publikowano wiarygodne informacje na kanałach publicznych w

mediach społecznościowych. Z tego powodu niestety lekarze są celem agresywnych komentarzy i osobistych ataków w internecie.

Negocjacje w sprawie nowej struktury wynagrodzeń

W związku z niedoborem pielęgniarek, które zrezygnowały ze swoich stanowisk podczas pandemii ze względu na niskie pensje, rząd podjął decyzję o podniesieniu ich wynagrodzeń. Negocjowano także kwestię podniesienia pensji lekarzy.

Francja

Kampania #ProtegeTonInterne (#ProtectYourJuniorDoctor)

W tym roku obserwowano wzrost samobójstw wśród młodych lekarzy. ISNI (Intersyndicale des internes, reprezentujący francuskich młodych lekarzy) zajmował się sprawą, aktywnie dzieląc się historiami i portretami rezydentów borykających się z problemami psychicznymi. Doprowadziło to do masowego nagłośnienia sprawy w mediach (ponad 90 artykułów i/lub wystąpień w mediach), zwracając uwagę na trudności jakie napotykać lekarze podczas kształcenia: wszelkiego rodzaju przemocy psychicznej, fizycznej i seksualnej.

Kolejne Zgromadzenie Generalne Stowarzyszenia odbędzie się w Helsinkach w maju 2022.

Sporządził Michał Matuszewski